

Szentgotthárd város Zeneiskolájának névadója Takács Jenő zeneszerző. Ének a teremtésről című Weöres Sándor versére írt kantátájának cd felvétele Csukly Gergely igazgató szervezőmunkájának köszönhetően a Szombathelyi Szinfonikus Zenekar, a Zenebarátok Szombathelyi Kórusa, a celldömölki Liszt Ferenc Kórus és Szentgotthárd város Vegyeskara közreműködésével 2000-ben került megvalósításra. Erről az eseményről az alábbi cikk jelent meg a Kritika című folyóiratban.

Világpremier: Takács Jenő szerzői lemeze

JENŐ TAKÁCS

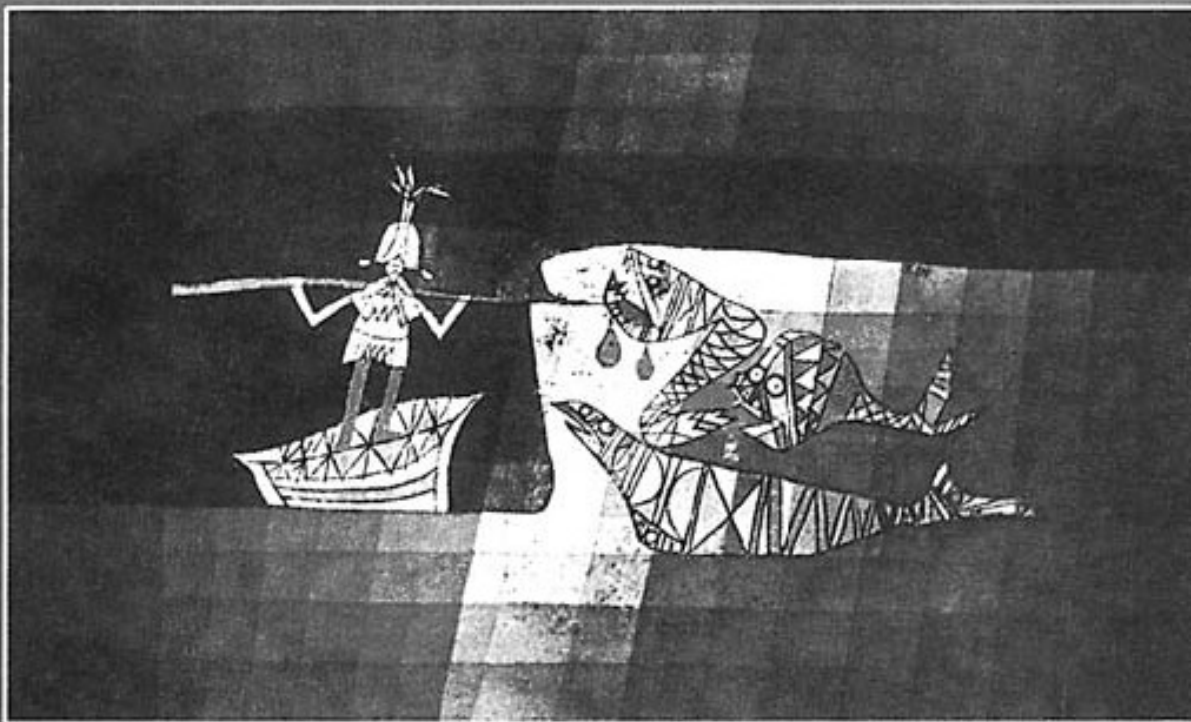
DIGITAL
STEREO
HCD 32278

HUNGAROTON
CLASSIC

MINIATURES POUR ORCHESTRE OP.53

CONCERTO FOR PIANO, STRINGS AND PERCUSSION OP.60

CHANT OF THE CREATION OP.44

SAVARIA SYMPHONY ORCHESTRA – TAMÁS PÁL
AÍMA MARIA LABRA-MAKK – PIANO

KRITIKA
16 XI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

A nyugati határszélen, a szerzőhöz nemcsak földrajzilag közel, de műveinek rendszeres megszólaltatásával élő kapcsolatot létesítő Szombathelyi Szimfonikus Zenekar számára testreszabott feladate művek megszólaltatása. Az együttes, amely fennállása óta, a tagság lassú cserélődésétől függetlenül, mindig több-kevesebb részt vállalt a 20. századi zeneművek megszólaltatásában, zenetörténeti stílusismereti birtokában és a későbbi (kortárs) kompozíciók ismeretében méltán értő megszólaltatója a 20. század derekán készült daraboknak. Számukra korántsem tűnik ez „modern” (tehát szokatlan, nehezen megközelíthető) zenének, annál is inkább nem, merthogy aki már játszotta Bartók és Kodály megannyi - összehasonlíthatatlanul komplexebb - művét, könnyen tájékozódik

ebben a nagyközönség számára is könnyen befogadható zenei világban.

Takács Jenő zenéjének erénye nem a mondanivaló mélységében (elvontságában) keresendő – a biztos formaérzékkel komponált tételek színvilága az, ami mindmáig érdekessé teszi darabjait. Pál Tamás vezényletével a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar könnyed-problémamentesen ad képet a 40-es éveiben járó szerző zenéjéről. Interpretációjuk hitelét éppen az adja, hogy – időbeli tájékozódásuknak köszönhetően – értően olvassák a kottát, tehát tudják „súlyozni” a megszólaltatnivalót; szerencsére még mindig képesek észrevenni a felhőtlen szépségeket (ilyenkor nem a technikailag könnyű játszanivalót bagatellizáló közönnnyel játsszák szólamaikat), és mivel viszonylag ritka a dramatikus történet, azt minden esetben gondosan megformálva emelik ki a csúcspontokat. A Miniatűrök mindegyike zsánerképet fest; külön öröm, hogy az egyszerűbb mondandó kifejtése mindig rövid ideig tart, tehát a zsáner- és karakterképek pergő egymásutánja valóban élvezetes hallgatnivalót kínál.

A Zongoraverseny szólóját Aima Maria Labra-Makk játssza – a kompozíciót elsődlegesen a szerzői életmű szempontjából tekinthetjük jelentősnek. Hangzásvilága – színgazdagsága ellenére – nem készíteti koncentrált figyelemre a hallgatót; lehet persze érdemének is tekinteni ezt – ami által sokak számára tűnhet tetszetősnek, mivel háttérzeneként is hallgatható. Első hallásra kevésbé intenzívnek tűnik ahhoz, hogy a szakmabeli hallgató készíttetés érezzen nyomon követni, kielemezni, hogyan csapódnak le benne a keleti hatások, s hogy minden egzotikus kolorit ellenére is miképp tudja megőrizni azt a hangvételt, amelynek hallatán (elsősorban persze a külföldi hallgató számára) akár nyilvánvalónak is tűnhet a szerző magyar zenei anyanyelve.

A Weöres Sándor versére komponált kantáta, az „Ének a Teremtésről” műsorra tűzésének legnagyobb hasznát abban látom, hogy megszólaltatásában hanglemezkészítésre máskor kevés lehetőséggel rendelkező kórusok is részt vesznek. A Zenebarátok Szombathelyi Kórusa mellett a celldömölki Liszt Ferenc Kórus, valamint Szentgotthárd Városi Vegyeskara is hallatja hangját. Olyan korban, amikor halódik az amatőr muzsikálás, s nemcsak a hangszeres házimuzsikálás ritka, hanem az amatőr kórusmozgalom produkciói is leginkább kizárólag alkalmakhoz kötődnek, semminthogy végigkísérnék a dalosok mindennapjait, a maradandó eredményt felmutató szereplés sikerélménye remélhetőleg új lendületet ad a további lelkesedéshez. Az eredmény egy kicsit visszás: a felvételekre valóban felkészült előadók számára talán kevésnek bizonyult a két nap – avagy, még alaposabb felkészülésre lett volna szükség ahhoz, hogy két nap alatt a tőlük telhető maximumot tudják produkálni. Ha szöveggel a kézben hallgatjuk a kantátát, nincs gond – de ha csupán fülünkre hagyatkozunk, bizony, nem mindenhol érthető a szöveg. Pontosabban: Weöres Sándor versét mindössze szöveggként értékelték, ahelyett, hogy mintegy versmondók mintájára, elmondták volna, azaz, a tartalmi értékről is tanúságot téve. Felvételkedészítésben rutinnal nem rendelkezők iránt persze nem illik maximalista igényeket táplálni – de itt nem többlet-tudást kérnék számon, hanem hozzáállásbeli problémaként érzékelem, hogy megelégedtek a szólamok végigéneklésével, anélkül, hogy intenzitással a formálás, a hangulatok visszaadása követelményeinek is eleget tettek volna. (Ilyen esetekben talán a felvételvezető rendezőre hárulhatna a kevésbé hálás feladat, hogy visszahallgatással szembesítse az előadókat azzal, amit megszólaltattak – esetleg ettől azonnal bekövetkezhet a „csoda”!)

És rögtön arra kell gondolnom: bárcsak lenne sok lehetőség arra, hogy ezt a produkciót minél többször közönség elé vigyék – mert élő interpretációban még az esetleges problématicusságokkal együtt is rendkívül meggyôző lenne mindhárom műsorszám – s ez az a 20. századi zene, amely segít eloszlatni azokat az elôítéleteket, amiket oly nagy elôszeretettel táplál a történeti zenén nevelkedett zenebarát. Kiderül, hogy a 20. században is születtek „hallgatható”, könnyen érthető kompozíciók – s az ilyen sikerélmények remélhetőleg hozzájárulnak ahhoz, hogy minél többen kapjanak kedvet ahhoz, hogy bővítsék az általuk hallott-ismert-kedvelt muzsikák repertoárját, hogy ne mélyüljön már tovább a szakadék, vagyis, legyen átjárás a régmúltból a közelmúltba, a tegnaptól a mába.

Fittler Katalin